

**UCHWAŁA NR XXI/142/17
RADY GMINY W SECEMINIE**

z dnia 03 luty 2017 r.

w sprawie: uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Secemin na lata 2017- 2019.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.)

**Rada Gminy Secemin
uchwala:**

- §1. Uchwala się i przyjmuje do realizacji „Program Wspierania Rodziny w Gminie Secemin na lata 2017-2019” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Secemin.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY SECEMIN

Henryk Lis

Program Wspierania Rodziny w
Gminie Secemin na lata 2017-2019

SECEMIN 2017

1. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego, jest istotnym elementem przy organizowaniu polityki społecznej. To rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtuje jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na opiece i wychowywaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowych rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji. Rodzice powinni w szczególności chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez nieuświadomione przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju i wypełniania ról społecznych w przyszłości. Aktualnie prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać wiele czynników- powiązane są bardzo często z sytuacją materialną, bezrobociem, uzależnieniami, przemocą. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Osłabienie rodziny zarówno w sferze materialno- bytowej jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575 z późn. zm.) określa zasady i formy pracy i pomocy rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz sprawowaniu pieczy zastępczej. Rosnące zagrożenia wywierają potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która stanowi „ podstawowe środowisko życia i wychowywania młodego pokolenia”.

Priorytetem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest podjęcie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin z Gminy Secemin. Świadome wsparcie ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575 z późn. zm.) nakłada na gminę obowiązek realizacji przypisanych jej zadań do których należy m.in. opracowanie i realizacja 3 letnich programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale i na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. W świetle założeń ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja).

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 575 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r.poz. 1860).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r.poz.487).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224 z późn.zm.).
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r. poz. 930 z późn. zm.).
7. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

Program jest spójny z Programami:

- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Secemin na lata 2015-2020
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Secemin na rok 2016
- Konwencją o prawach dziecka

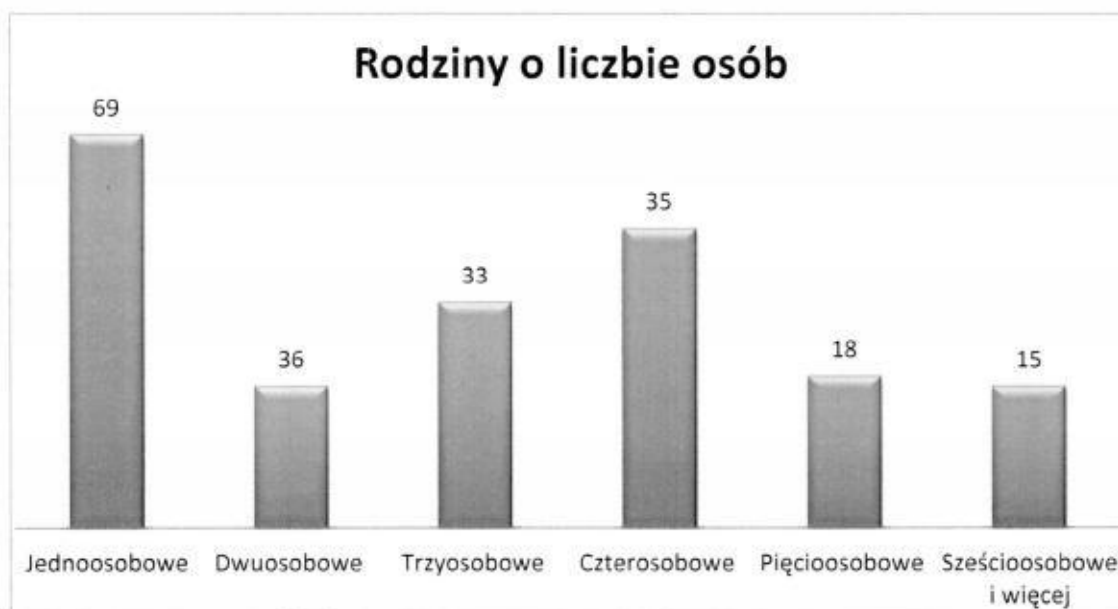
Adresaci Programu:

Adresatami programu są rodziny zamieszkujące na terenie gminy Secemin, w szczególności rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo- wychowawczej, zagrożone ubóstwem, z problemem uzależnienia, rodziny dotknięte przemocą, bezradne w prowadzeniu gospodarstwa domowego, dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki oraz rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

2. Diagnoza społeczna

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Secemin. Ośrodek Pomocy Społecznej w Seceminie w ramach swej działalności objął wsparciem ogółem 206 rodzin, w których przebywało 567 osób. Gminę Secemin według stanu na 31.12.2016 roku /dane z Urzędu Gminy Secemin/ zamieszkiwało 5.018 osób. Z dokonanej analizy wynika, że 9,46% ogółu mieszkańców zostało objętych pomocą.

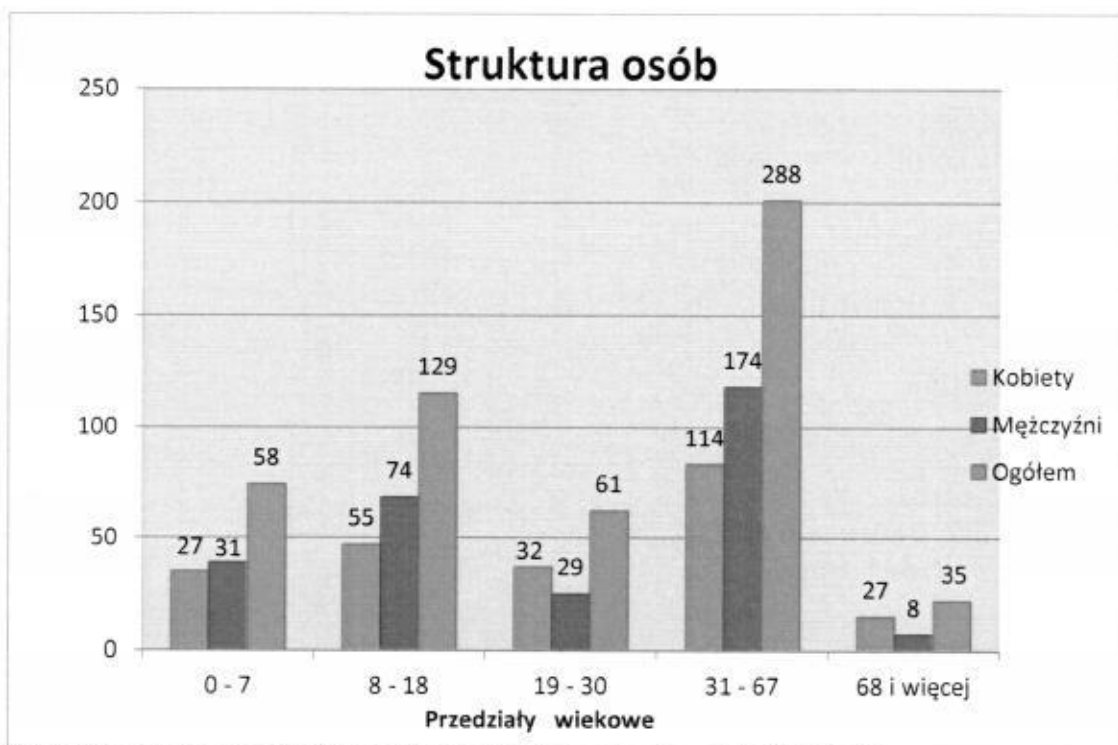
Wykres 1 - Skład osobowy korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej za 2016 rok.

Źródło: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdania MPiPS za 2016r.

Szczegółowy podział osób korzystających ze wsparcia z uwzględnieniem wieku i płci obrazuje poniższy wykres.

Wykres 2 - Struktura osób korzystających ze wsparcia w 2016 roku z uwzględnieniem wieku i płci.

Zródło: Opracowanie własne GOPS na podstawie danych pozyskanych z aplikacji POMOST

Najczęstszymi przesłankami przyznawania wsparcia dla rodzin OPS w minionym roku było przede wszystkim ubóstwo /94 rodzin/, niepełnosprawność /68 rodzin/, bezrobocie /45 rodzin/, ciężka i długotrwała choroba /31 rodzin/, problemy opiekuńczo – wychowawcze /27 rodziny/, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność /26 rodzin/ oraz alkoholizm /33 rodzin/. Inne powody występowały zgodnie z przedstawionymi poniżej danymi zawartymi w tabeli.

Tabela 1- Struktura powodów przyznania w ramach systemu pomocy społecznej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	94	271
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	26	154
w tym: wielodzietność	25	148
Bezrobocie	4	127

Niepelnosprawność	68	170
Długotrwała lub ciężka choroba	31	97
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	27	109
w tym:		
rodziny niepełne	11	31
rodziny wielodzietne	7	43
Przemoc w rodzinie	1	1
Alkoholizm	33	7
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Zdarzenia losowe	4	7

Źródło: Opracowanie własne GOPS na podstawie sprawozdania MPIPS za 2016r.

Jednym z elementów pomocy rodzinom jest realizacja programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020” dzięki któremu w 2016r w stołówkach szkolnych i przedszkolach w Gminie Secemin dożywiano łącznie 136 dzieci. Natomiast w oparciu o art. V.2 ustanowionego w/w programu oraz podjętą Uchwałę Rady Gminy Secemin w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, została udzielona pomoc w formie bezpłatnego posiłku w szkole dla 15 uczniów na wniosek dyrektora szkoły w szczególnie uzasadnionych przypadkach mając na uwadze dobro dziecka. Ponadto rodziny objęte są wsparciem w ramach systemu pomocy społecznej. Otrzymują one zarówno pomoc finansową, jak i niefinansową. Jednak przede wszystkim z rodzinami prowadzona jest wielopłaszczyznowa praca socjalna.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Seceminie z dniem 1 kwietnia 2016 rozpoczął realizację Programu „Rodzina 500 plus ” w wyniku którego pomoc finansową otrzymało 350 rodzin w tym 634 dzieci.

Od września 2016 roku pomoc materialną o charakterze socjalnym w ramach prowadzenia przez Ośrodek Pomocy Społecznej programu stypendium i zasiłków szkolnych otrzymało 68 rodzin w tym 139 dzieci.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Seceminie realizuje także ogólnopolski program Karta dużej rodziny wspierający rodziny wielodzietne, w ramach, którego uprawnione rodziny mogą skorzystać z różnych form zniżek oferowanych zarówno przez podmioty publiczne, jak i niepubliczne. Oferowane zniżki dotyczą ofert kulturalnych, rekreacyjnych czy transportowych na terenie całego kraju.. W 2016 roku wydano 26 kart dużej rodziny w tym dla rodziców 10 w tym dla dzieci 16.

Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z innymi instytucjami podejmuje także działania w związku z występowaniem przemocy w rodzinie, które mają na celu nie tylko zwalczanie przemocy domowej ale również jej zapobieganie. Poniższa tabela przedstawia wartości liczbowe w zakresie założonych Niebieskich Kart oraz działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny w związku z prowadzoną procedurą NK w rodzinie.

Tabela 2 - Procedura Niebieskiej Karty w 2016 roku.

Niebieska Karta	Liczba założonych kart
	0
Niebieskie Karty - A założone przez pracownika socjalnego	
Niebieskie Karty - A założone przez inne instytucje - Policja	31
Razem	31
Podjęte działania przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach wszczętej procedury NK	Liczba spraw
- Zakończono realizację wszczętej procedury NK w związku z ustaleniem braku zasadności podejmowanych działań	8
- Zakończono realizację wszczętej procedury NK ze względu na uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	11
- Przekazano informację do Wydziału Kryminalnego Policji w związku z podejrzeniem wykroczenia z art. 207 K tj. stosowanie przemocy psychicznej i fizycznej	2
- Przekazano sprawę do GKRPA celem podjęcia działań w ramach kompetencji tej komisji w zakresie skierowania na przymusowe leczenie odwykowe	7

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

*W jednej rodzinie była założona więcej niż jedna NK

Ośrodek Pomocy Społecznej w Seceminie realizuje od 2012 r zadania wynikające z Ustawy o Wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej co umożliwiło zatrudnienie asystenta rodziny i objęcie szczególnym wsparciem rodzin wieloproblemowych z terenu gminy Secemin. Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny, podniesienie umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu wielu

instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. **W 2016r w gminie Secemin wsparciem asystenta rodziny objętych zostało 12 rodzin**, które z różnych powodów nie były w stanie w sposób akceptowany społecznie pełnić prawidłowo swoich funkcji. Ogółem ta pomocą było objętych 54 osób, w tym 33 dzieci.

Tabela 3- Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny

Rodziny	2012	2013	2014	2015	2016
korzystające ze wsparcia asystenta	6	9	10	9	12

Źródło: Opracowanie własne GOPS

3. Zasoby lokalne

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Seceminie
- Zespół Interdyscyplinarny w Seceminie
- Punkt Konsultacyjny w Seceminie
- Urząd Gminy Secemin
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Seceminie
- Placówki Oświatowe: Zespół Szkół w Seceminie: Szkoła Podstawowa im. Jana Zawady i Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żeliszawicach
- Publiczne Przedszkole w Seceminie
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Seceminie
- Przychodnia lekarska Euro- Med w Seceminie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Seceminie
- Caritas przy Parafii w Psarach
- Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna we Włoszczowie
- Sąd Rejonowy we Włoszczowie- III Wydział Rodzinny i Nieletnich
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie

- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włoszczowie

4. Założenia Programu

Cel Główny:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz wzmacniania rodziny.

Cele Szczegółowe Programu:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziców i dzieci
2. Dążenie do zwiększenia kompetencji rodzicielskich przede wszystkim w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo- wychowawczych
3. Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz powrotu dzieci do rodzin biologicznych
4. Podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowych w rodzinie oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących

5. Zadania

Cel nr 1

Działania do jego realizacji :

- a. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej (np. zasiłki okresowe, celowe, rodzinne wraz z dodatkami, zasiłek wychowawczy, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, pomoc osobom uprawnionym do alimentów)
- b. Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.
- c. Realizacja innych rodzajów pomocy finansowej dla uczniów: stypendia szkolne, zasiłek szkolny, wyprawka szkolna

- d. Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.
- e. Organizowanie zbiórek pomocy rzeczowej dla rodzin z dziećmi
- f. Współuczestniczenie w organizowaniu wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych oraz i oraz ich współfinansowanie.
- g. Promowanie „Karty Dużej Rodziny” zawierającej zbiór przywilejów dla rodzin posiadających troje i więcej dzieci

Cel nr 2

Działania do jego realizacji :

- a. Praca socjalna pracowników socjalnych polegająca na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie
- b. Umożliwienie rodzinom korzystania ze wsparcia asystenta rodziny. Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, społecznych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.
- c. Angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców celem podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wzmacniania poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich
- d. Zapewnienie dostępności do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach, w których taką pomoc można otrzymać.

Cel nr 3

Działania do jego realizacji

- a. Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.

- b. Opracowanie przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną biologiczną i koordynatorem pieczy zastępczej planu pracy, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
- c. Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej
- d. Udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.
- e. Udział asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej.
- f. Motywowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (sytuacja zdrowotna, wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania).

Cel nr 4

Działania do jego realizacji:

- a. Działania profilaktyczne oraz interwencyjne w przypadkach, gdzie zagrożone jest bezpieczne funkcjonowanie rodziny.
- b. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówek służby zdrowia
- c. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową
- d. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcia terapii dla ofiar sprawców przemocy domowej
- e. współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

- f. angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej jak i osobistej oraz motywujących do podjęcia zatrudnienia.
- g. Współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

6. Realizatorzy Programu:

- Gminny Ośrodek Pomocy w Seceminie
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki Oświatowe w Gminie Secemin
- Organizacje pozarządowe

7. Partnerzy w realizacji:

- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włoszczowie
- ✓ Policja,
- ✓ Sąd Rejonowy we Włoszczowie
- ✓ Służba Zdrowia
- ✓ Instytucje Kultury
- ✓ Kluby Sportowe
- ✓ Kościół
- ✓ i inne

8. Finansowanie i Monitoring

Źródłem finansowania zadań zawartym w Gminnym Programie Wsparcia są środki własne Gminy oraz pozyskane dotacje celowe na realizację zadania z tego zakresu.

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Seceminie. Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez sporządzenie corocznego sprawozdania z przeprowadzonych działań w celu monitoringu, oceny skuteczności oraz podejmowanie ewentualnych działań korygujących w zależności od pojawiających się potrzeb.

KARTA MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Rok:

Nazwa działania	Wskaźnik	Rok	
		Przedział wiekowy	Płeć
Skład osobowy i struktura rodzin korzystających ze wsparcia w 2016r	Liczba osób w rodzinie		
Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Liczba wspieranych rodzin	Liczba zatrudnionych asystentów	
Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (os.)		
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej w ramach:	ustawy o pomocy społecznej	ustawy o świadczeniach rodzinnych	ustawy o szkolnictwie
Realizacja programu dla rodzin wielodzietnych „Karta dużej rodziny”	Liczba wydanych kart dla dzieci(szt.)	Liczba wydanych kart dla rodziców (szt.)	Liczba rodzin, którym wydano Kartę Dużej Rodziny (szt.)
Współfinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży	Liczba dzieci objętych pomocą		
Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy Zastępczej	Liczba wspieranych rodzin (szt.)		
Pomoc specjalistyczna dla rodzin ze strony instytucji wymienionych w niniejszym programie.	Liczba rodzin objętych pomocą		
Działania Profilaktyczne organizowane dla rodzin i dzieci na terenie Gminy Secemin	Rodzaj podjętych działań		

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY SECEMIN

Henryk Lis